

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI

TURKIYE
YUZYILI

TÜRKİYE CUMHURİYETİNİN YÜZÜNCÜ YILI

Sayı : E-69602026-610-00102574018/00103076843
Konu : Soru Önergesi (7/17606)

20.11.2024

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

7/17606
GK 26

İlgi : 17.10.2024 tarihli ve 43452547-120.07.04-E.1514450 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazıları ekinde yer alan, Rize Milletvekili Sayın Tahsin OCAKLI tarafından verilen 7/17606 sayılı yazılı soru önergesinin cevabı hazırlanarak ekte sunulmuştur.
Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Ömer BOLAT
Bakan

Ek: Soru Önergesi Cevabı (2 sayfa)

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu: 43FDF33-96A0-4385-B345-8D9AA6382E67
Adres: Üniversiteler Mahallesi, Dumlupınar Bulvarı, Eskişehir Yolu
9.km, No: 151, Çankaya/ANKARA
Faks No: (0312) 449 1341
e-Posta: startejisoruonergeleri@ticaret.gov.tr
İnternet Adresi: www.ticaret.gov.tr
KEP Adresi: stratejigelistirmebakanligi@gtb.hs01.kep.tr

<https://www.turkiye.gov.tr/ticaret-bakanligi-ebys>

Ayrıntılı bilgi için:
Soru Önergeleri Şubesi

Telefon No: (0312) 449 1342

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI

Rize Milletvekili Sayın Tahsin OCAKLI'ya Ait 7/17606 Sayılı Yazılı Soru Önergesine İlişkin Cevaplar:

Bakanlığımız görev ve yetki alanına giren hususlar itibarıyla, önergenize ilişkin cevaplarımıza aşağıda yer verilmiştir:

1-4) Ülkemiz ile Gürcistan arasında Sarp, Aktaş ve Türkgözü olmak üzere üç Kara Hudut Kapımız bulunmaktadır. 1989 yılında açılmış olan Sarp Kara Hudut Kapısı, 6 giriş ve 6 çıkış peronu ile yoğun bir trafiğe hizmet vermektedir. Çıldır-Aktaş Kara Hudut Kapısı, 2015 yılında hizmete girmiştir ve her iki tarafta da 3'er peron ile hizmet vermektedir. Posof-Türkgözü Kara Hudut Kapısı, 2023 yılının Eylül ayında faaliyete geçmiş olup, 3 giriş ve 3 çıkış peronu ile faaliyet göstermektedir.

Kapılarımız 24 saat kesintisiz hizmet vermekte olup, personel sayısı yeterlidir fakat Gürcistan'a açılan gümrük kapılarımızda oluşan TIR kuyrukları; komşu ülke gümrüklerinde çalışan personel sayısının yetersiz olması, sistem kesintileri veya nöbet değişimi gibi sebepler dolayısıyla araç alım hızındaki yavaşlamalar, ülkemiz gümrük kapılarında ulaştırma mevzuatından kaynaklı kontroller, taşıt sürücülerinin sosyal ihtiyaçlarını gümrüklü saha içerisinde gidermeleri ya da Bakanlığımızın diğer kurumlar adına yaptığı tahsilatlar gibi çeşitli nedenlerden kaynaklanmaktadır.

Bununla birlikte, spesifik olarak Eylül ayında, hafta sonlarında ve geceleri TIR trafiğinin belirgin şekilde azalmasına rağmen, işlem bekleyen TIR'ların geçiş için daha yoğun olan günleri ve gündüz saatlerini tercih etmeleri, TIR sayısının belirli günlerde birikmesine sebep olmaktadır. TIR şoförlerinin genellikle daha az yoğun olan gece ve saatleri (hafta sonu dâhil) tercih etmemesi bu durumu tetiklemektedir. Bunun yanında, bazı TIR şoförlerinin ailelerinin civarda yaşaması sebebiyle özellikle akşamları ve hafta sonları sınırı geçmedikleri gözlemlenmiştir. Ayrıca, ticaretin dönemsel artışları ve Rusya-Ukrayna savaşı nedeniyle yaptırımlara tabi bazı ürünlerin işlemlerinin uzaması da yoğunluklara sebep olmaktadır.

TIR şoförlerinin bekleme süresince karşılaştığı güvenlik, yeme-içme, tuvalet gibi temel ihtiyaçlar için çeşitli çalışmalar yapılmaktadır. Hopa ilçesinde 3 adet TIR parkı inşaatı devam etmektedir. Bu parklar şoförlerin dinlenme, hijyen ve temel ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik altyapılar sunmaktadır.

Öte yandan, Sarp Gümrük Kapısı güzergâhı üzerinde Kopmuş, Esenkıyı ve Arhavi mevkielelerinde hâlihazırda 3 adet TIR parkı bulunmaktadır. Buldukları alanların coğrafi koşulları nedeniyle mevcut TIR parkları kapasitelerinin artırılması çok mümkün olmamakla birlikte, TIR parklarının kurulması ve işletilmesi işlemleri Valilikler ve İl Özel İdarelerince yürütülmektedir.

Kuyrukların azaltılması için Sarp, Çıldır/Aktaş ve Posof/Türkgözü Kara Hudut Kapılarında kapasite artırımı ve dijitalleşme çalışmaları sürdürülmektedir. Ayrıca, Sarp Kara Hudut Kapısı'ndaki yoğunluğunu azaltmak amacıyla daha az yoğun olan Çıldır/Aktaş ve Posof/Türkgözü Kara Hudut Kapılarının kullanılması teşvik edilmektedir. Vatandaşlarımıza ve yabancılara bu alternatif kapıları kullanmaları önerilmekte ve bu konuda bilgilendirmeler yapılmaktadır.

Sarp Gümrük Kapısındaki işlem hızının artırılması ve daha modern koşullarda hizmet verilebilmesi amacıyla söz konusu kapıda gerçekleştirilen modernizasyon çalışmalarının sonrasında araç giriş-çıkış peron sayısı 8'den 12'ye çıkarılmış, gümrük sahası yapılan kamulaştırmalarla 37 dönümden 46 dönüme genişletilerek saha kapasitesi %50 oranında artırılmıştır. Ayrıca işlemlerin daha hızlı yapılması adına pasaport noktaları, gümrük tescil

peronlarından alınarak gümrük sahasına giriş noktalarına yakın alanlarda yeniden konumlandırılmıştır.

Bununla birlikte, Tarım ve Orman Bakanlığı ile varılan mutabakat çerçevesinde, zirai karantina kontrolüne tabi diğer bitki ve bitkisel ürünleri taşıyan araçlar Sarp Gümrük Kapısı'nda beklemeden Hopa Gümrük Müdürlüğü denetimi altında bulunan Hopa Liman Sahası'na yönlendirilmektedir. Veteriner Sınır Kontrol Noktası'nın ise 7 gün 24 saat esasına görev yapması sağlanarak kontrole tabi taşıtların 21:00-09:00 saatlerinde veteriner kontrolü için sahada beklemelerinin önüne geçilmiştir.

Diğer taraftan, Sarp Gümrük Kapısındaki artan yolcu ve araç trafiği yükünün azaltılması amacıyla Türkgözü Gümrük Kapısındaki modernizasyon çalışmaları 2023 yılında tamamlanmıştır. Yeni gümrük tesisinde idari, ticari ve sosyal alanlar, muayene ve tescil peronları, kantarlar, arama hangarı, teknik bina ve yarı açık arama platformu inşa edilmiştir. Daha önce Kapıda yolcu salonu bulunmazken yeni tesiste ferah, konforlu ve bölgedeki ağır kış koşullarından etkilenilmeyecek şekilde yolcu salonları oluşturulmuştur.

Hareket gümrük idarelerince, transit rejimi kapsamı taşımalarda ATS cihazı takılan araçlar hariç olmak üzere transit süresi belirlenirken, Sarp ve Aktaş Gümrük Müdürlüklerinde yaşanan yoğunluğun göz önünde bulundurulması ve transit süresinin buna göre belirlenmesi; ayrıca Sarp Gümrük Kapısında yaşanan yoğunluğa bağlı olarak Aktaş Gümrük Müdürlüğü'nün de aktif olarak kullanılabilmesini teminen varış-çıkış gümrük idaresi olarak Sarp Gümrük Müdürlüğü beyan edilen ancak varış gümrük idaresi değişikliği yapılarak Aktaş Gümrük Müdürlüğü'ne transit rejimi kapsamında sevk edilen araçlara, 4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun 241. maddesinde yer alan idari para cezasının tatbik edilmemesi sağlanmıştır.

Varış-çıkış gümrük idaresi olarak Sarp veya Aktaş Gümrük Müdürlüğü beyan edilen ancak varış gümrük idaresi değişikliği yapılarak Türkgözü Gümrük Müdürlüğü'ne transit rejimi kapsamında sevk edilen araçlara da 4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun 241. maddesinde yer alan idari para cezasının tatbik edilmemesi uygulaması Gürcistan'a açılan tüm gümrük kapıları için genişletilmiştir.

Gümrük kapılarında yaşanan yoğunluklar nedeniyle transit beyannameleri için (NCTS Beyannameleri, TIR Karneleri, İhracat Refakat Belgeleri) transit süre aşımalarına ilişkin yapılan kontrollerde, kara gümrük kapılarında gümrüklü sahaya giriş yapmadan önce sıra düzenini tesis etmek üzere TIR parklarına giriş yapan araçlara ilişkin, TIR parkına giriş yapılan tarih ve saatin tespit edilmesi halinde, bu tarih ve saatin de transit süresinin aşıp aşılmadığının tespitinde dikkate alınması sağlanmıştır.

Kapikule, Hamzabeyli ve İpsala Gümrük Kapılarından ülkemize giriş yapıp Gürcistan üzerinden üçüncü ülkelere transit geçiş yapacak araçlar, giriş gümrük idarelerince öncelikle Aktaş Gümrük Kapısı olmak üzere Türkgözü ve yükümlülerin talebi olması durumunda diğer Gümrük Kapıları'na çıkış yapmak üzere yönlendirilmesi ve yapılan işlemin varış sapması olarak değerlendirilmemesi, anılan uygulamanın RO-RO taşımacılığı kapsamında limanlardan giriş yapacak taşıtlar için de geçerli hale getirilmesi sağlanmıştır.

Yapılan düzenli toplantılarda Kara Hudut Kapılarındaki sorunlar sürekli olarak gündeme alınmakta ve iki taraflı çözüm önerileri geliştirilmektedir. Sorunun çözümüne yönelik hem ülkemiz hem Gürcistan tarafı iş birliği yapmaya devam etmekte olup, Kara Hudut Kapılarındaki TIR kuyruklarının minimize edilmesi için çeşitli adımlar atılmaktadır.